

Akik előttünk jártak

Gerencsér Lajos bemutatása

Gerencsér Lajos 1933-ban, Zalaegerszezen született. Érdekes vele megismerkednünk!

„A kolhozban dolgoztam, ott volt egy Molnár Béla nevezetű ember, aki festett, ő adta a festékeket; ő nagyon szépen tudott festeni; Rákosi-képeket festett százával, ő mutatott nekem ott bizonyos dolgokat. Azután elkerültem Pestre. Megismerkedtem Bernáth Auréllal, aztán más festőkkel is, aztán festettem. Gyermekkoromtól mindig, képeket, képeket. Nem tanultam mástól, mint Bernáth Auréltól, nem jártam főiskolára.

Nagyon sok tájképet festettem, mert a tájak érdekelnek. Magyarországon például Körmenidékén lefestettem minden malmot. Ott most már csak romok vannak. Nekem fontos, hogy a kép ugyanolyan legyen, mint amilyen a tárgy az életben volt. Mert mi az, hogy valaki megnézi a képet, aztán nem is tudja, hogy mit ábrázol.”

Húszéves korában behívták katonának, de megtagadta a bevonulást, ezért a hadbíróóság 8 év börtönre ítélte, amelyből három évet le is ült több hazai börtönben, így Pécsen is. Az volt ellene a vád, hogy másokat is befolyásolva megtagadta az eskütételt, s a magyar honvédelem ellen izgatott.

„Nekem az volt a meggyőződés, hogy én senkit nem ölök meg. Hát, hiszen felebarátom! Azt mondta Jézus, hogy szeressétek ellenségeiteket. Nem akartam embert ölni, nekem az amerikai és a szovjet katona ugyanolyan ember volt.”

„Rengeteget tanultam a börtönben, szoktam mondani, hogy egy főiskolával is felért, de mindenkinek azt ajánlom, hogy ne kövessen el bűncselekményeket, hiszen sokkal jobb kint élni, mint a rácsok mögött” – teszi hozzá könnyes szemmel.

Három év után, 1956-ban amnesztiával szabadult.

„Annak idején elmentem Magyarországról, mert politikailag nem érttem egyet a rendszerrel. El kellett mennem. És akkor elmentem Norvégiába, ott megnősültem, aztán onnan hazajöttem Stájerországba, ott volt házunk; aztán ide, Burgenlandba.”

Gerencsér Lajos főleg olajképeket készít, de akvarelljeivel és pasztellképeivel is sokakat megörvendeztet. Nagyon szereti a természetet, mégis a portrék állnak hozzá a legközelebb.

„Legszívesebben csak portrét festnék, nem is adtam el őket, azért van ennyi. A portrékat szeretem, mert a portré sokat elmesél; ha megnézzük egy arcot, az olyan, mint egy térkép. És minden embernek más a problémája, vannak, akik két világháborút megélték, sok bort megittak, és mára megöregedtek. Arra figyelek, hogy milyen karaktere van az embernek. És az az arcára van írva. Vannak csibészek, meg aztán gazemberek, meg mindenféle fajta van. Meg aztán vannak itt tisztességes emberek.”

Eddig közel 300 kiállítást rendezett különböző országokban – Norvégiában, Dániában, Svédországban, Finnországban, Svájcban, Németországban, az Egyesült Államokban, Kanadában és természetesen Ausztriában. Itthon Budapesten, Zalaegerszezen, Szombathelyen, Sárváron, Keszthelyen és Körmeniden mutatta be képeit. A figuratív festészet hagyományait követi. Ismertté vált a vízimalmok,

pincék, tornácos házak, gólyafészek, valamint a romantikus tájak festőjeként. 1986 óta Burgenlandban van saját műterme, ahol közel 1000 képét állította már ki. Az eddigi – a világ minden tájáról érkezett – mintegy százezer látogatója sok örömet talált művészetében.

Mottója: „Egy kép többet mond, mint ezer szó.”

Most, 58 év után képeinek kiállításával visszatért Pécsre, abba a börtönbe, ahol valaha fogva tartott volt. A tárlatot a „Könyvek könyvének”, a Szentírásnak ajánlta egy csendélet-sorozattal, valamint néhány naturalista tájképpel. A műveket bemutatták a nagyközönségnek is.

Gerencsér Lajos az elítélteknek is tartott festőkurzust. „Talán gyorsabban telik így az idő a falak között, s a jövőt is megalapozhatják, hisz akár új Rembrandtok is kikerülhetnek innen” – mondja mosolyogva.

Dékány Zsolt, a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnoka elmondta: a bezártság és egyhangúság okozta feszültség oldása fontos feladatuk, s ezért próbálnak a kreatív raboknak foglalkozást adni; így volt lehetőség tavaly az egykori és jelenlegi elítéltek alkotásaiból kiállítást rendezni. A megyei intézetben 93 helyre több mint 190 fogva tartott jut, így kétszer annyian élnek a Mária utcai cellákban, mint amekkorára a börtön befogadóképességét tervezték.

Gerencsér Lajos termékeny festő. Betegsége ellenére nincsen nap, hogy ne venné kézbe az ecsetet. Tervei is vannak még: szeretne csoportképeket festeni. Ha a jövőre gondol, azt mondja: a hírnév nem fontos a számára: „Én nem törekszem naggyá lenni. Minek? Mert ahogy a kerék fölmeleg, úgy le is megy. Ez ilyen dolog.”

**Összeállította:
Kószeginé Rihmer Melinda**